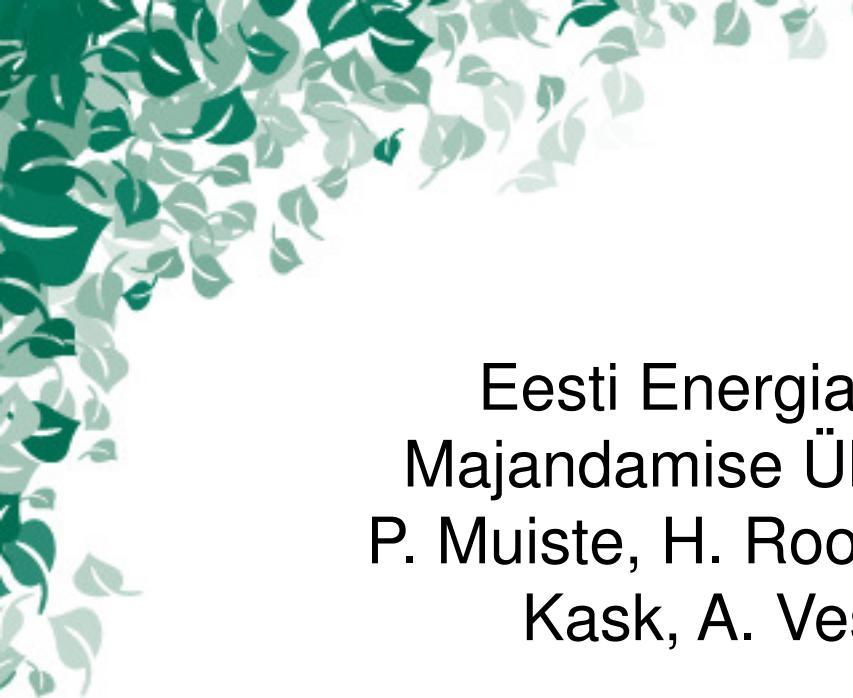

Puitkütuste potentsiaalist Eestis

Peeter Muiste

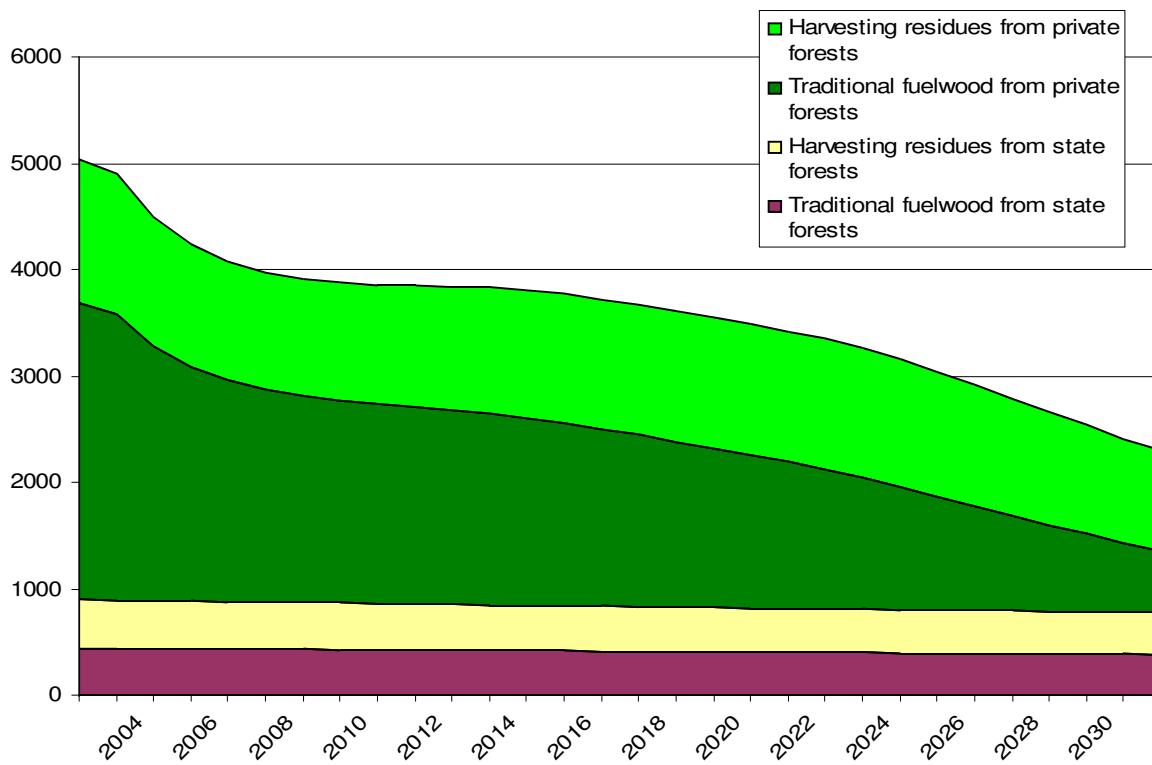
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

Eesti Energia AS, RMK ja Erametsa
Majandamise Ühistu 2003 a. grant (täitjad
P. Muiste, H. Roostalu, A. Padari, A. Paist, Ü.
Kask, A. Veski, L. Kask, M. Orru):

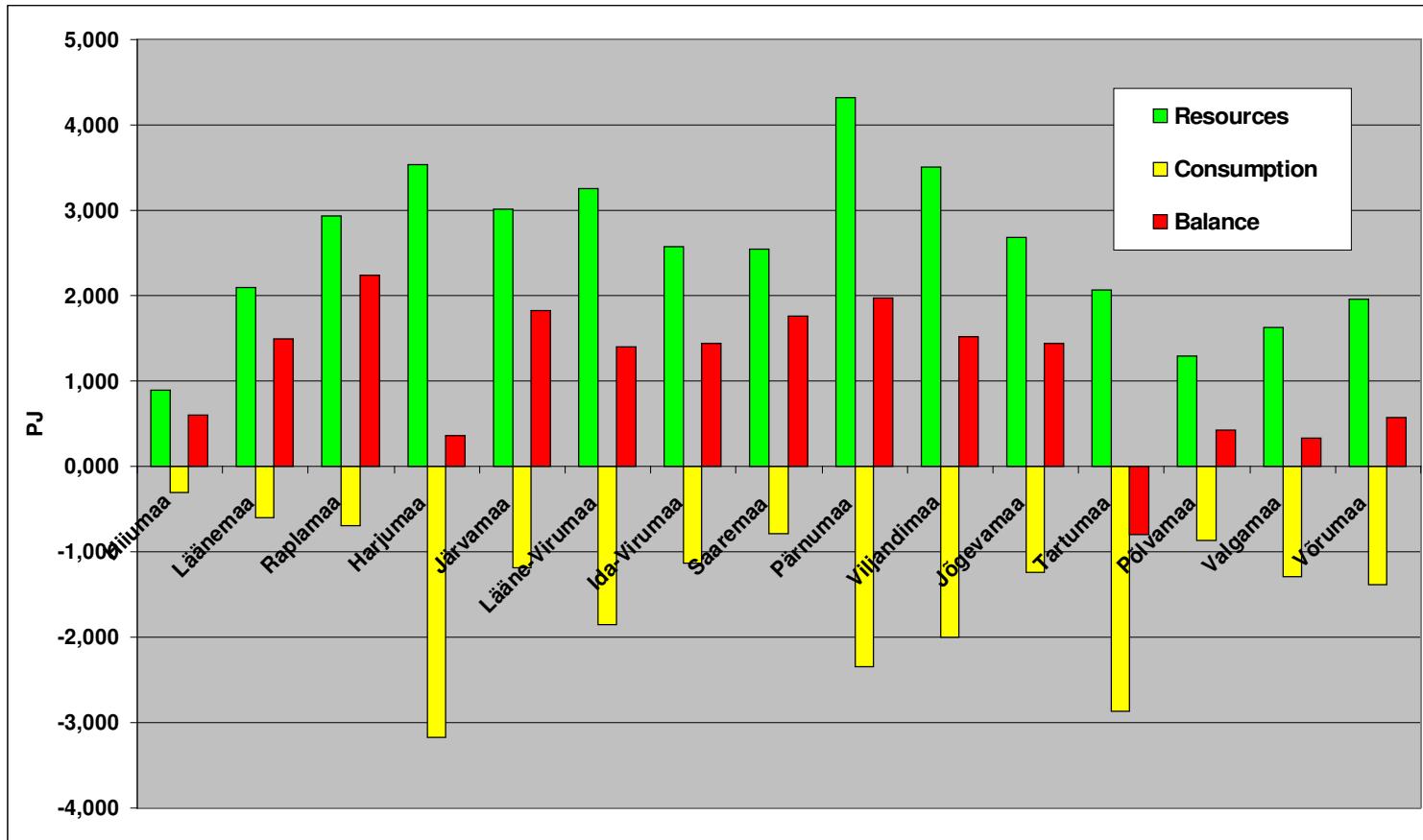
“Biokütuste ressurss ja tootmispotentsiaal Eestis”

Küttepuidu varude prognoos

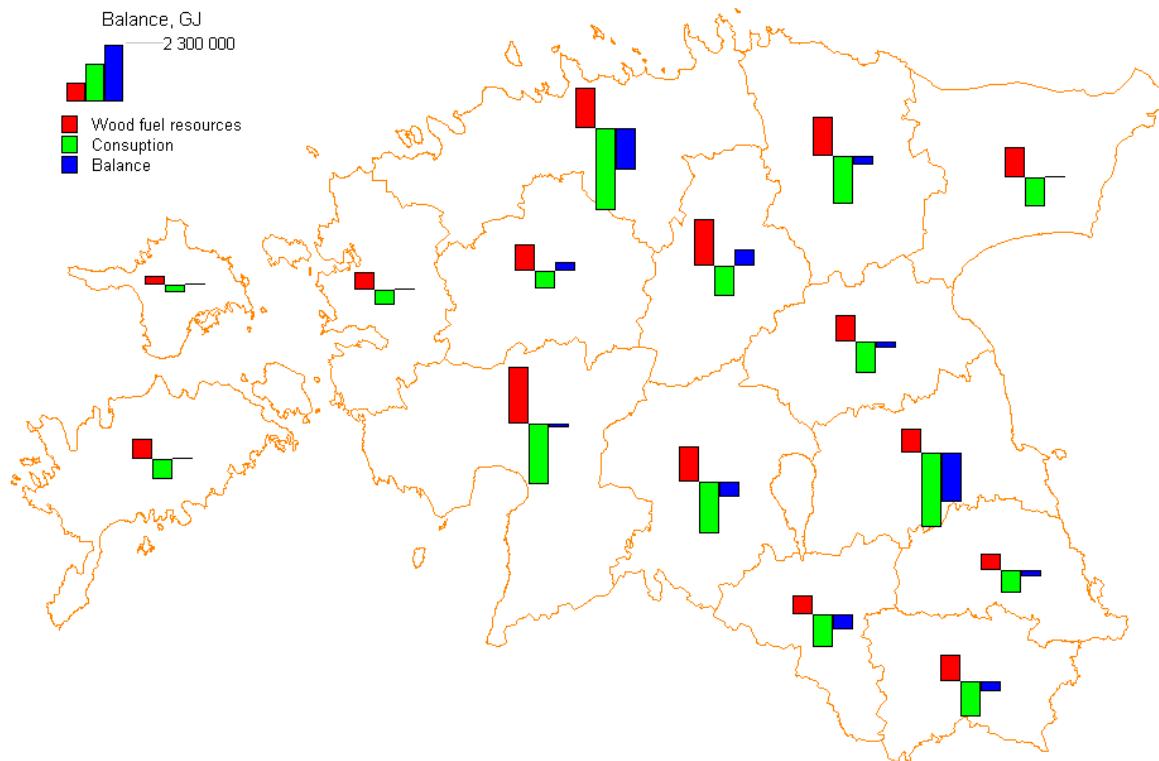

Järgneva 30 aasta jooksul on oodata kütteks kasutatava puidu koguse kahekordset vähenemist tingituna muutustest erametsade vanuselise struktuuris ja liigilises kooseisus.

Puitkütuste nõudluse-pakkumise bilanss aastal 2003

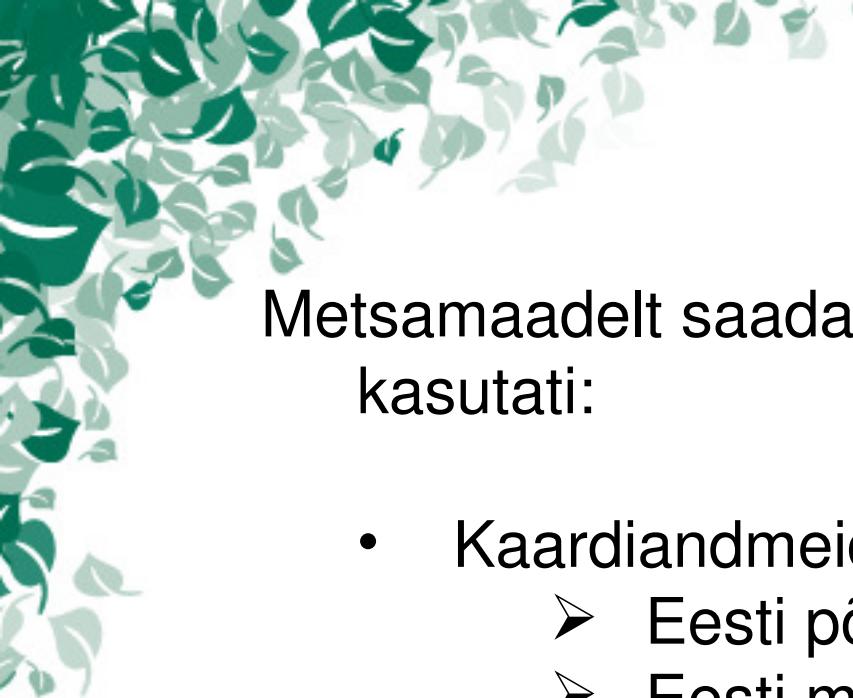

Prognoos aastaks 2030, kui tarbimismaht ei muudu

Riikliku "Biomassi ja bioenergia kasutamise edendamise arengukava aastateks 2007-2013" raames läbiviidud 2007. a. rakendusuuring (täitjad P. Muiste, A. Padari, H. Roostalu, M. Kriipsalu, A. Astover, R. Mitt, L. Pärn):

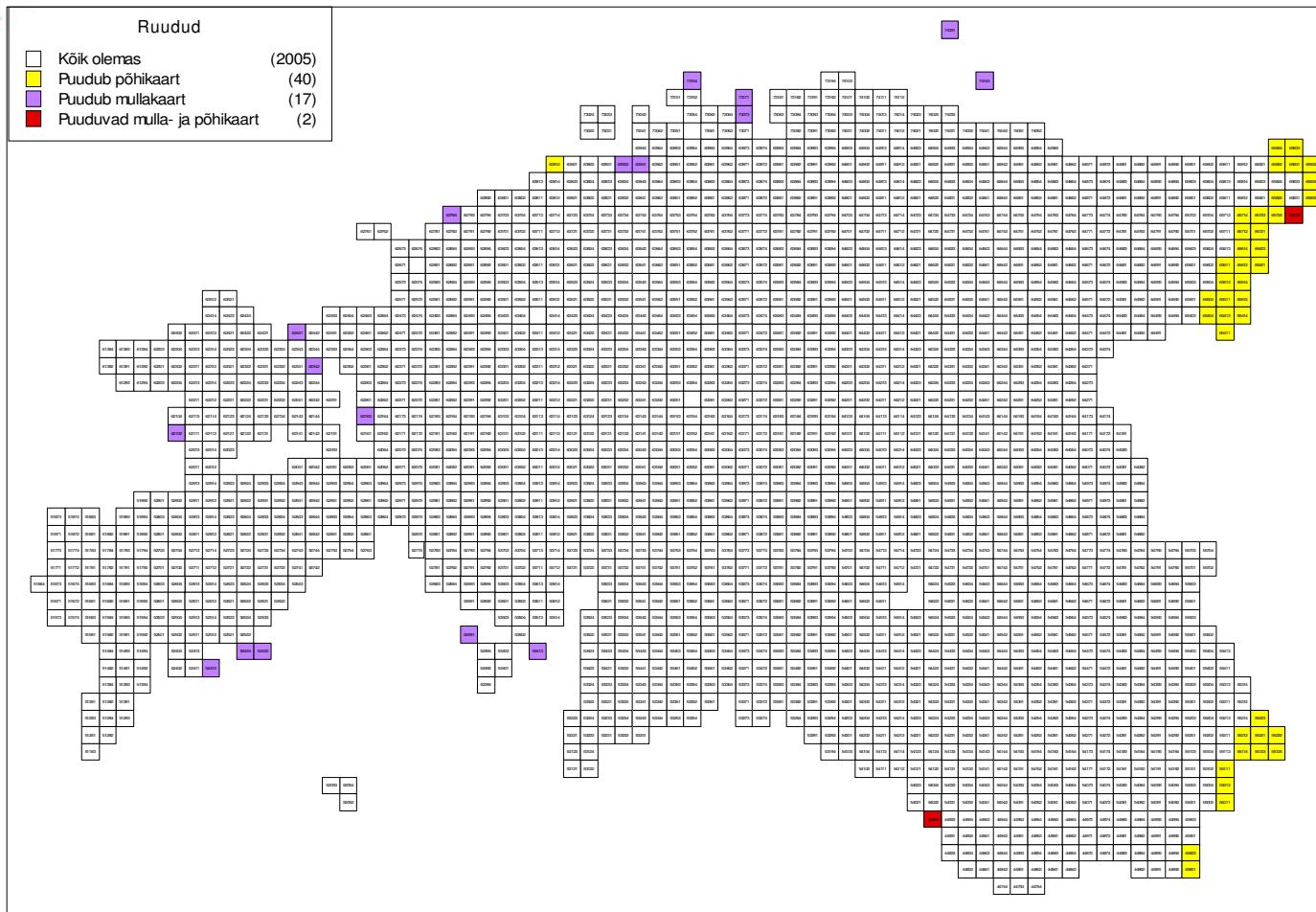
"Eestis olemasoleva, praeguse või juba kavandatud tootmise-tarbimise juures tekkiva biomassi ressursi hindamine"

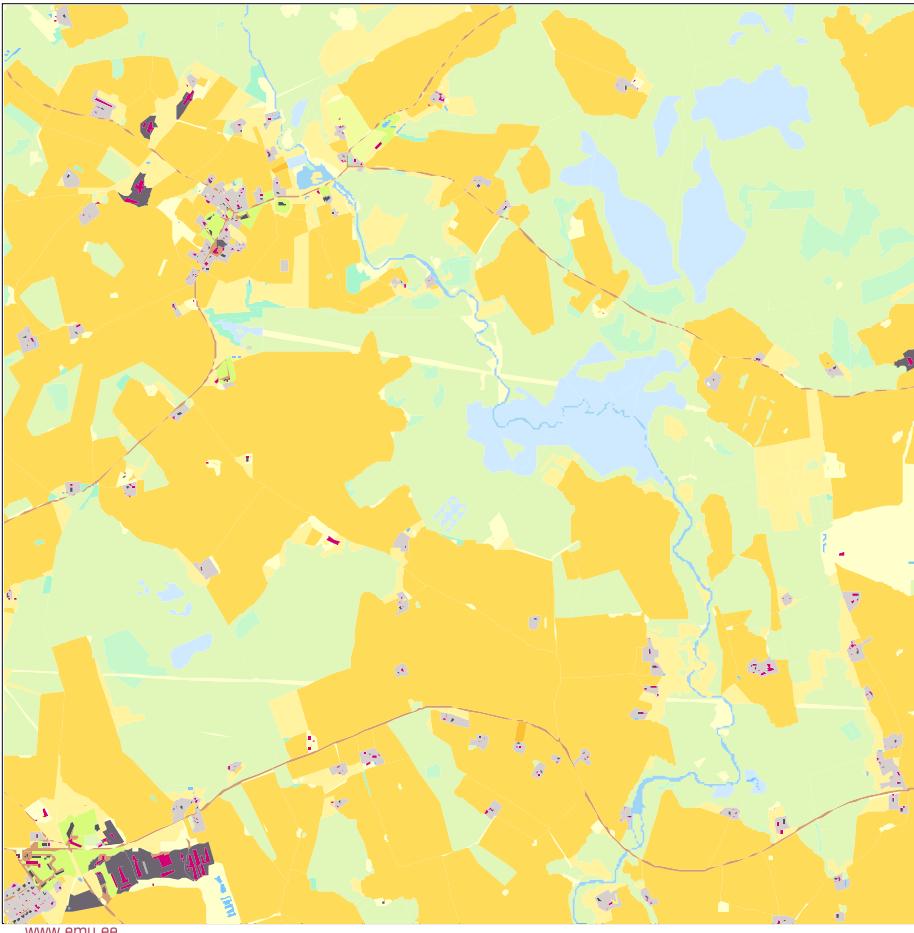
Metsamaadelt saadava puiduressursi hindamisel kasutati:

- Kaardiandmeid
  - Eesti põhikaardi pindade kiht;
  - Eesti mullakaart;
  - Metsaregistri metsaeraldiste kaart;
  - Eesti omavalitsuste piiride kiht.
- Metsade takseerkirjeldusi
- Välitöödelt kogutud andmeid

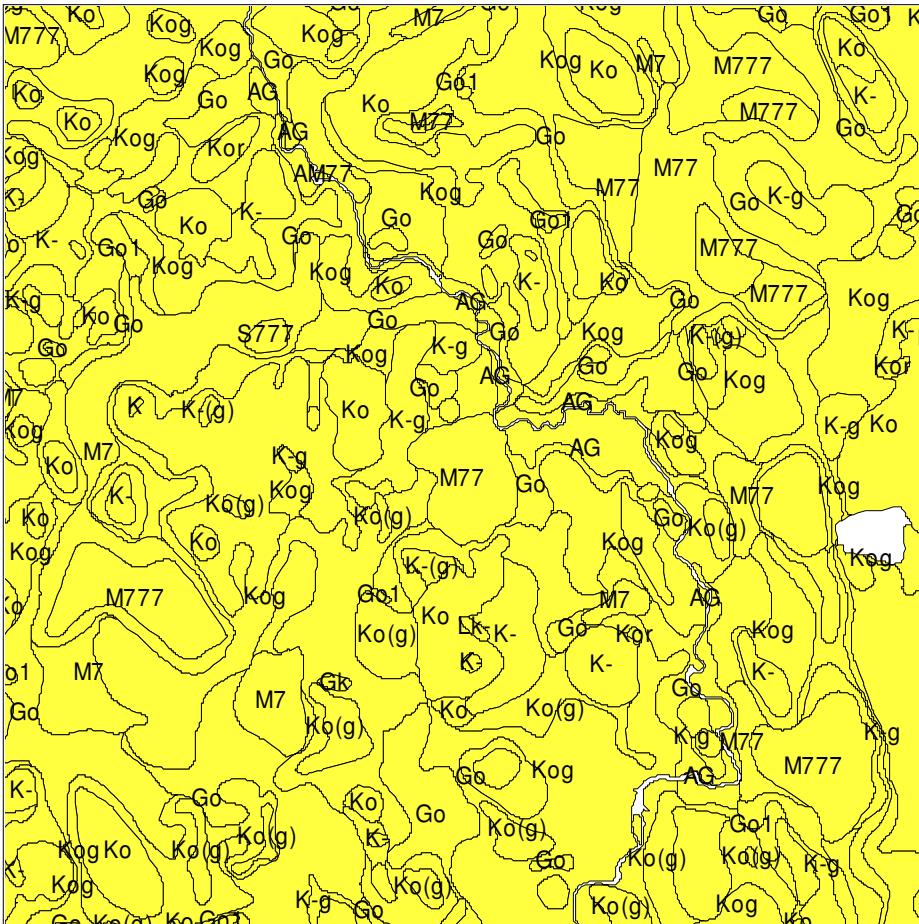
Eesti põhikaardi ruudud

Põhikaardi pindade kiht 5 x 5 km alal

Mullakaardi kiht 5 x 5 km alal

www.emu.ee

Metsaregistri andmete kiht 5 x 5 km alal

Kaardiarvutustega saadud koondtulemused

Nr	Arvutusetapp	Pindala kokku, km ²	Metsamaa pindala, km ²
1	Mulla-, põhi-, omavalitsuste haldusalade ning metsaregistri kaardi liitmise tulemus	18 070	16 211
2	Põhi- ja mullakaardi liitmisel saadud tulemus ilma punktis 1. toodud tulemusteta	23 869	7 740
3	Mullakaardi pindade kihiga katmata alad põhikaardil	1 039	110
4	Põhikaardiga katmata alad	509	?
	Kokku	43 487	24 061

Lähteandmed biomassi arvutusteks:

Täpsed andmed leitavad
Metsaregistrist

Andmed Metsaregistris
puuduvad, andmete
genereerimiseks
koostati metsa- ja
mullaandmete
põhjal mudelid

Kasutati metsade keskmisi
andmeid

**Metsade kasvamise ja raiete simuleerimisel
kasutati A. Kiviste, A. Nilsoni, H. Korjuse
ja A. Padari jt. mudeleid.**

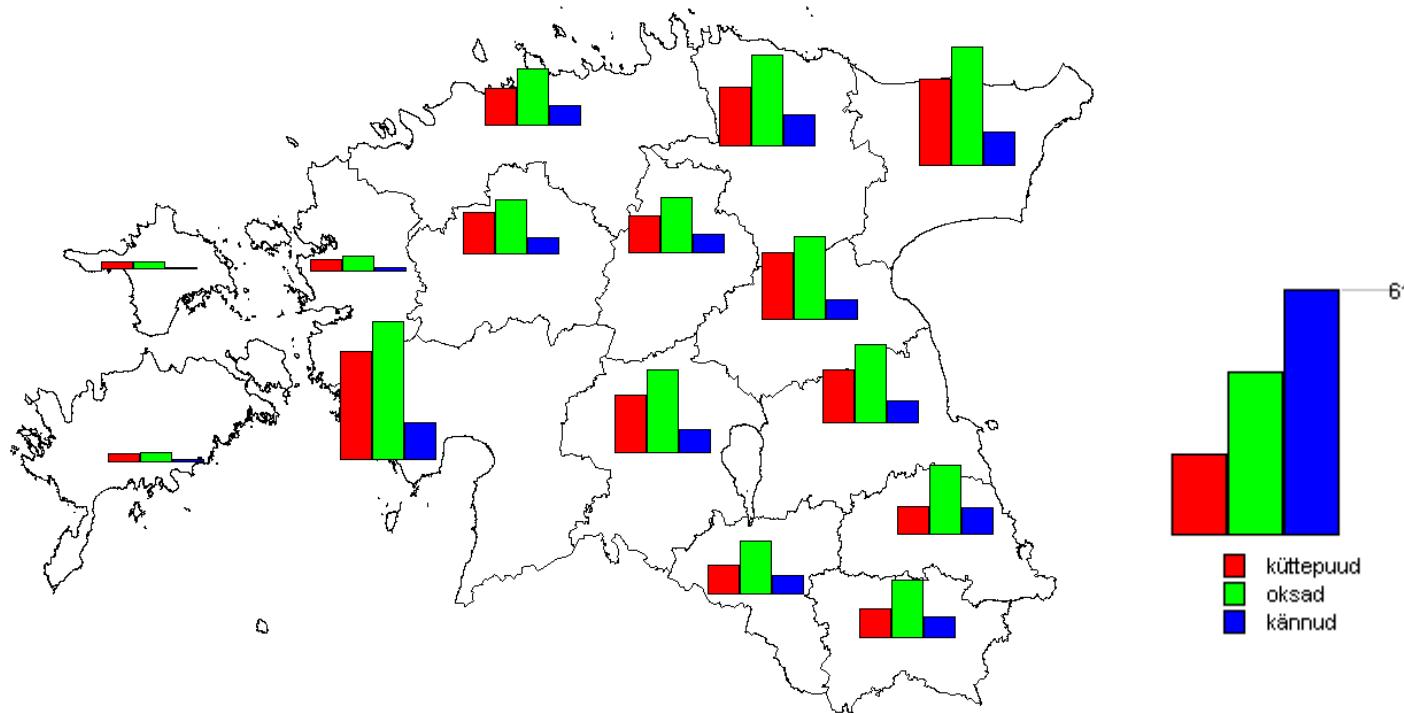
Keskmine aastane metsatoodang sortimentide kaupa

Sortiment	Ressurss		Saamatajärv (kaitseresiimide tõttu)			Lubatud kasutada	
	$10^3 \text{ m}^3/\text{a}$	TJ/a	$10^3 \text{ m}^3/\text{a}$	TJ/a	%	$10^3 \text{ m}^3/\text{a}$	TJ/a
Tarbeput	8526		1082		13	7443	
Kütteput	1318	9884	355	2661	27	963	7223
Raiejäätmeh	1764	11463	260	1688	15	1504	9775
Okaspuu kännud	568	3690	87	567	15	480	3123
Kokku	12175	25037	1784	4916	20	10391	20121

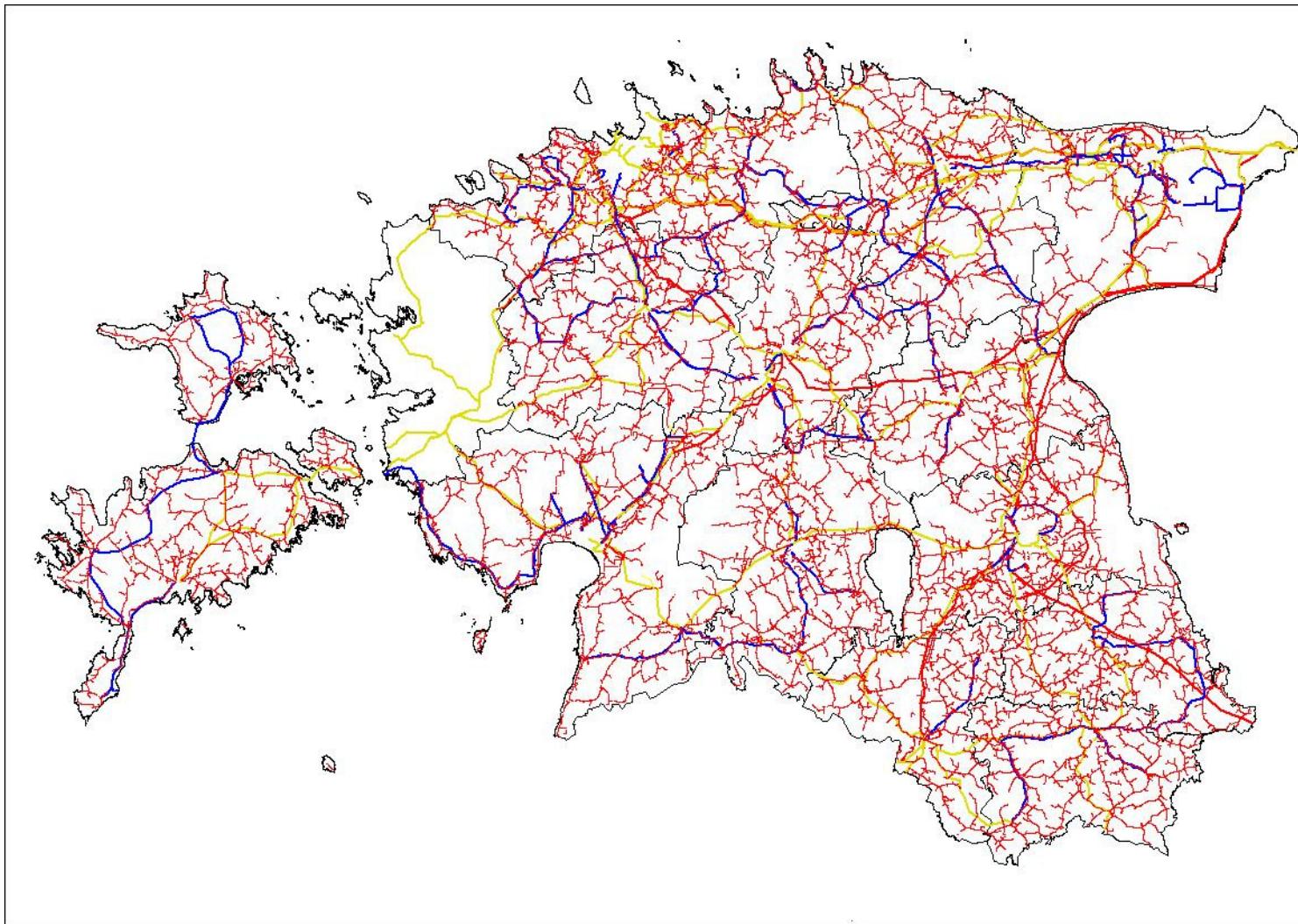
Võrdluseks:

Eesti Metsanduse Arengukavas 2001-2010 määrati lubatud raiemahuks 13,1 milj. m³.

Riigimetsade küttepuidu prognoos

330 kV, 220 kV, 110 kV põhivõrk ja 35 kV ja 6 kV jaotusvõrk

Keskmine aastane puidutoodang elektriliinitrassidelt 3-aastase raieringi puhul

Liini	liik	Pikkus, tuhat km	Pindala, tuhat ha	Metsi läbiv pindala, tuhat ha	Puiduressurss, tuhat t/a	Energia TJ/a
Põhivõrk		5,0	29,7	16,5	11,5	143,3
Jaotusvõrk		21,3	47,8	17,4	23,8	296,2
Madalpinge		30,8	20,5	4,6	6,6	81,5
Kokku		57,1	98,0	38,5	41,9*	521,0

* 0,1 milj. m³

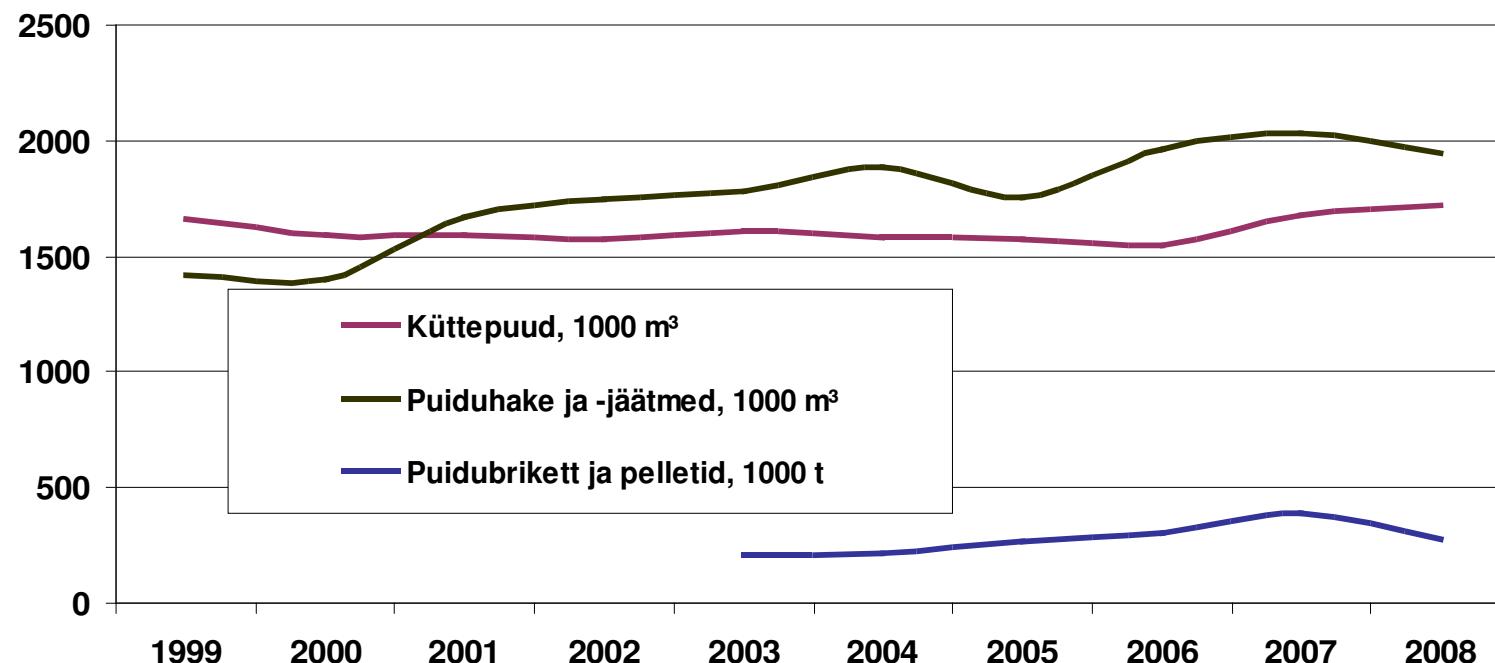
Energia puidutööstusest

- 1) Saetööstuses tekib **0,6 miljonit tm saepuru** (3180 TJ)
- 2) Saetööstuses tekib **0,5 miljonit tm koort** (2650 TJ)
- 3) Täiendavad kogused puidutöötlemise jäätmeid mööbli-, vineeri, liimpuidu-, plaadi- ja teistes tööstustes

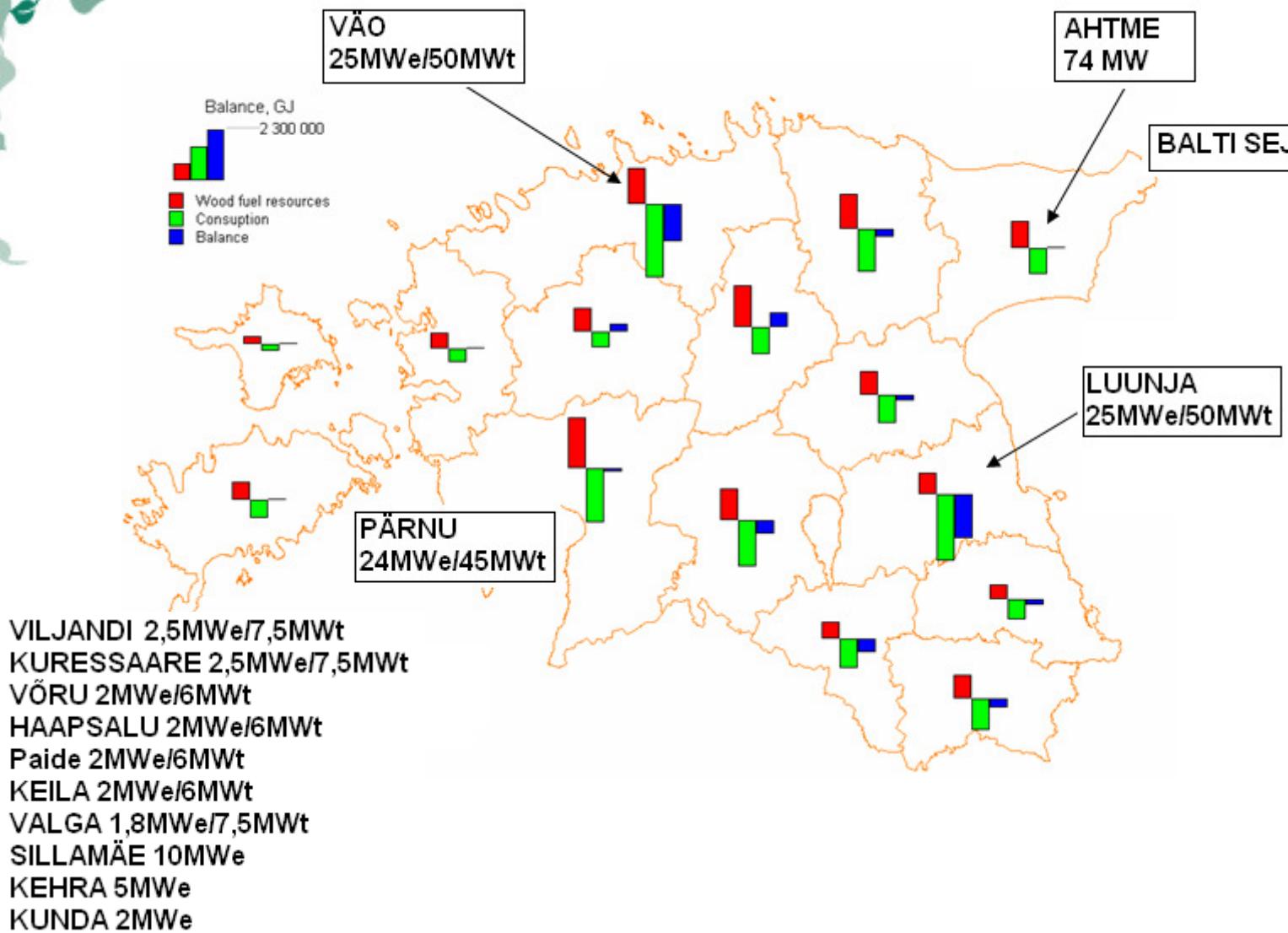
Prognoos tuleviiks

Puitkütuste tootmine

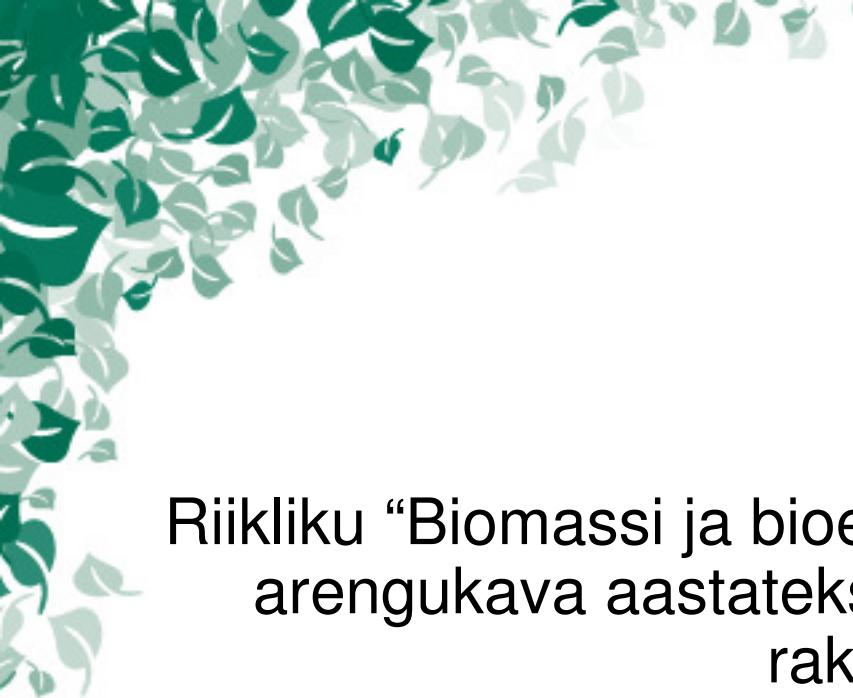
- Biomassi kasutamine on kõige otstarbekam koostootmisjaamades.
- Peamiseks limiteerivaks faktoriks jaamade rajamisel on soojuskoormuse olemasolu.
- Koostootmisjaamadele piisavat soojuskoormust on võimalik leida ainult linnade kaugküttevõrkude või suurte tööstustarbijate juurest.

Koostootmisjaamad pingestavad nõudluse-pakkumise bilanssi

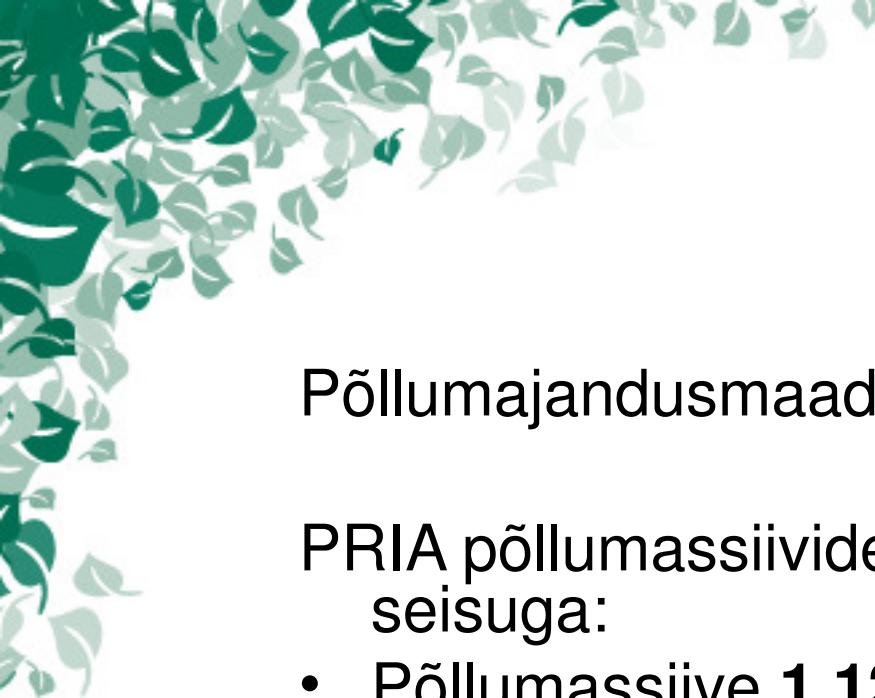
Alternatiivseid võimalusi puitkütuste toomiseks

Riikliku "Biomassi ja bioenergia kasutamise edendamise arengukava aastateks 2007-2013" raames läbiviidud rakendusuuring:

"Maaressurss"

(koostajad P. Muiste, A. Astover, A. Padari,
H. Roostalu, L. Kukk, E. Suuster, A. Ostroukhova, I. Melts)

Põllumajandusmaad kokku **1 325 200 ha**

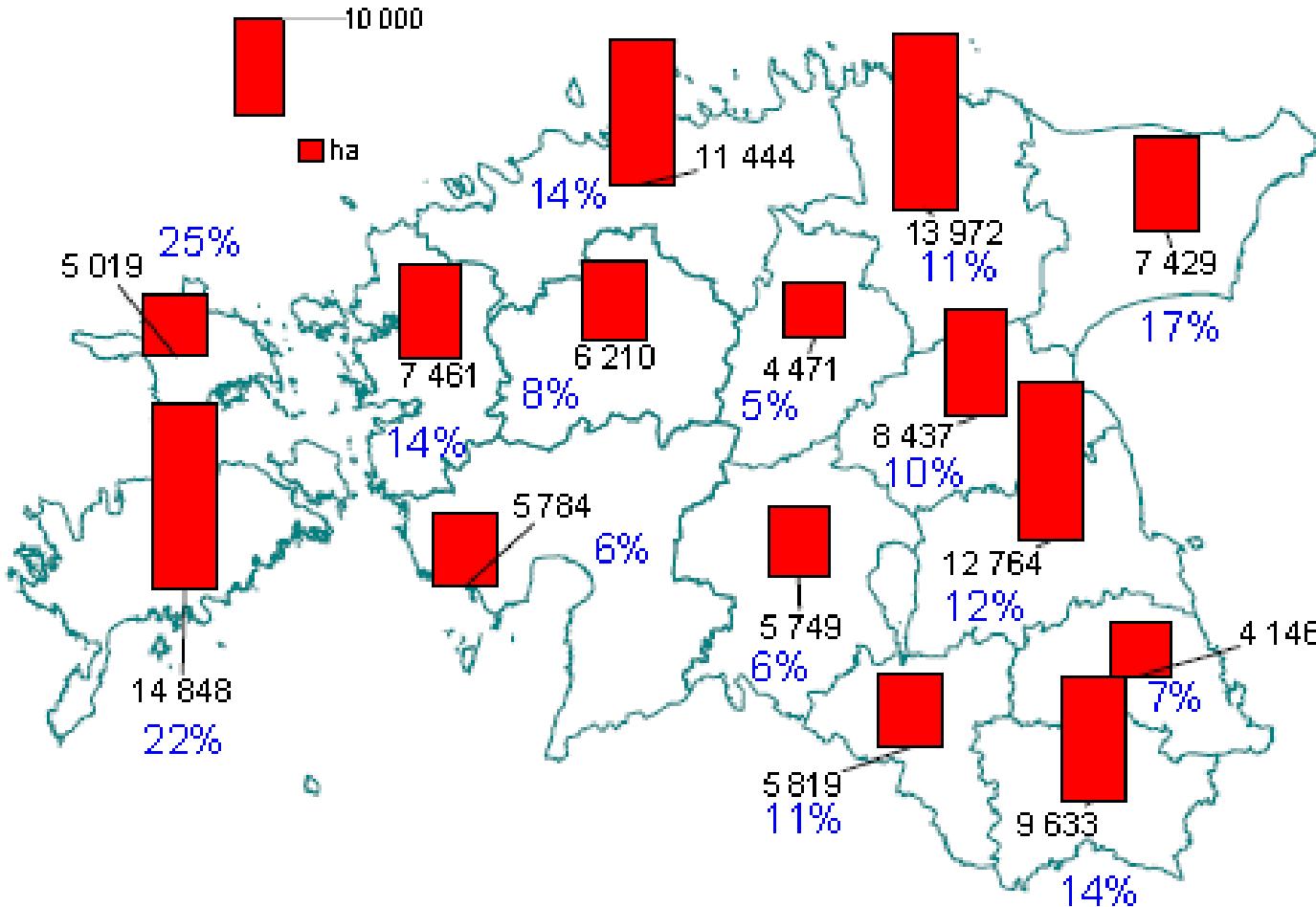
PRIA põllumassiivide kaardikihilt 2007. aasta seisuga:

- Põllumassiive **1 127 tuhat ha**
- Ühtse pindalatoetusi **843 tuhat ha**
- Kasutamata maid **283 tuhat ha**

Väljaspool PRIA massiive paiknevaid põllumajandusmaid on ca **147 tuhat hektarit.**

- Täielikult kasutamata massiivid, moodustavad **123 tuhat ha.**
- **160 tuhat** hektarit kasutamata maadest asub massiividel, mis on osaliselt kasutusel.

Täielikult kasutamata põllumasside pind (ha)
ja nende osatähisus (%), 2007. a.

Järeldused

- Kuigi riigipoolne huvi biomassi kasutamist energeetikas edendada on olemas, hakkab seda takistama kütteks kasutatava puidu koguste vähenemine järgneva 30 aasta jooksul.
- Muutub sortimentide vahekord - traditsioonilise küttepuidu osatähtsus hakkab vähenema. Seetõttu tuleb rohkem tähelepanu pöörata raiejäätmetele, muidu pole võimalik säilitada puitkütuste tarbimist praegusel tasemel.
- Rohkem tuleks kasutada alternatiivseid võimalusi puitkütuste tootmisel – kändude juurimist, raiejäätmete kogumist kraavikallastelt ja elektriliini trassidelt, energiavõsa kasvatamine jne.

Tänan tähelepanu eest!